

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Հայոց լեզվի և գրականության ամբիոն

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբուռյան Հ. Ռ.

Արձանագրություն № 2

« 12 » _____ սեպտեմբեր 2023 թ.

ՀԼԳ/մ-044 «ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱԶՍՓՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ
(գրականագիտություն)»

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	011401.00.7 Մասնագիտական մանկավարժություն <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր՝	011401.19.7 Հայոց լեզու և գրականություն <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան՝	Մանկավարժության մագիստրոս <i>/բակլավր, մագիստրատուրա/</i>
Ամբիոն՝	Հայոց լեզվի և գրականության <i>/ամբիոնի լրիվ անվանումը/</i>
Ուսուցման ձևը՝	_____ առկա _____ <i>/առկա, հեռակա/</i>
Կուրս/կիսամյակ	առկա ___1-ին / 1-ին _____
Դասախոս՝	Տարոն Դանիելյան

Էլ. հասցե՝ t5plus@yandex.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
 - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
 - 14.2. Հարցաշար
 - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

Նոր տեխնոլոգիաների ազդեցության հետևանքով ժամանակակից գիտությունը ենթարկվում է բազմաթիվ փոփոխությունների: Գիտաչափության տեսակները բազմաբևեռ կարծիքներ են ձևավորում գիտնականների աշխարհում, չնայած որոշ հարցերում նկատելի է հայեցակարգերի համընկնում: Մագիստրոսի կրթական ծրագրում տվյալ դասընթացի ներառումը ուսանողներին հնարավորություն է տալիս ծանոթանալու համաշխարհային գիտության արդի մարտահրավերներին և հասկանալու գիտության զարգացման արդի փուլի օրինաչափությունները և միտումները:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգային պատկերացում գիտության և գիտաչափության հարցերի մասին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

- Ներկայացնել գիտության ոլորտի հիմնական հասկացությունները:
- ծանոթացնել իտական աշխարհի արդի մարտահրավերներին: :
- ուսումնասիրել գիտաչափության մեթոդները:
- տարբերակել գիտաչափության տարբեր մոդելները:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

Դասընթացի ուսումնասիրման համար ուսանողը պետք է ունենա նախնական գիտելիքներ բանասիրական և այլ գիտաճյուղերի մի շարք հիմնադրույթներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և կոմպետենցիաները.

4.1. Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է.

Հասկանա՝

- Գիտական աշխատանքի նշանակությունը:

- Ուսումնասիրվող օբյեկտի և առարկայի պատմությունը:
- Գիտաչափության նշանակությունը:

Իմանա՝

- Գիտության ոլորտի հիմնական հասկացությունները, կարգերը:
- Գիտաչափության հիմնական տեսակները և շտեմարանները:

Կարողանա՝

• տարբերակել գիտական աշխատանքը այլ բնույթի տեղեկատվական արտադրանքից,

- կատարել գիտաչափական վերլուծություններ:

Տիրապետի՝

- գիտական աշխատանքի ստեղծման մեթոդներին:
- գիտաչափության մեթոդներին: :

4.2. Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

ԳԿ1. Վերլուծելու և համադրելու ունակություն.

ՀԳԿ1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:

ԱԿ6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

Դասընթացի ընթացքում ձեռքբերված գիտելիքներն ու հմտությունները շրջանավարտը կարող է օգտագործել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև գիտական հետազոտություններ կատարելու ժամանակ:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը	2 կրեդիտ / 60 ժամ
Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ

Դասախոսություն	12
Գործնական աշխատանք	12
Ինքնուրույն աշխատանք	36
Ընդամենը	60
Ստուգման ձևը՝	Ստուգարք

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը:
- **Գործնական պարապմունքները** անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության: Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են՝
 - **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
 - **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
 - **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ

բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:

- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարասմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Գիտության լեզուն	3		3		9
2.	Գիտությունը մշակույթի համակարգում	3		3		9
3.	Գիտաչափական շտեմարաններ	3		3		9
4.	Գիտության և տեխնոլոգիայի քարտեզագրում	3		3		9
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		12		12		36

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Даниленко В.П. Введение в науковедение : учебник / Даниленко В.П.. — Саратов : Ай Пи Эр Медиа, 2018.	
2.	М. А. Акоев, В. А. Маркусова, О. В. Москалева, В. В. Писляков. Руководство по наукометрии: индикаторы развития науки и технологии. Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2014. – 250 с.	
3.		
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Гонашвили А.С. Наукометрические базы данных и работа с ними: научно-методическое пособие / А.С. Гонашвили. – СПб.: Университет при МПА ЕврАзЭС, 2020.	
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		

1.	https://elibrary.ru/project_rsci.asp?	
2.	https://www.scopus.com/home.uri	
3.	https://www.webofscience.com/wos/author/record/HNR-3292-2023	
4.	https://www.scimagojr.com/index.php	
5.	https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus/	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն
1.	Գիտության լեզուն	Տեսական գիտելիքի կառուցվածքը:	3	ՊԳ1
2.	Գիտությունը մշակույթի համակարգում	Արվեստ, առասպել, կրոն, գիտություն	3	ՊԳ1
3.	Գիտաչափական շտեմարաններ	RSCI, ERIH PIUS, WoS, SCOPUS	3	ՊԳ2, ԼԳ1
4.	Գիտության և տեխնոլոգիայի քարտեզագրում	Հիրշի ինդեքս, կանխատեսում և զարգացում	3	ՊԳ2, ԼԳ1

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն
1.	Գիտության լեզուն	Տեսական գիտելիքի կառուցվածքը: Գիտական հասկացություններ և	3		ՊԳ1

		եզրութիւններ;			
2.	Գիտությունը մշակույթի համակարգում	Արվեստ, առասպել, կրոն, գիտություն: Տարբերություններն ու նմանությունները:	3		ՊԳ1
3.	Գիտաչափական շտեմարաններ	RSCI, ERIH PIUS, WoS, SCOPUS: Առանձնահատկությունները:	3		ՊԳ2, ԼԳ1
4.	Գիտության և տեխնոլոգիայի քարտեզագրում	Հիրշի ինդեքս, կանխատեսում և զարգացում: Վերլուծելու և հաշվարկելու մեթոդներ:	3		ՊԳ2, ԼԳ1

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Գիտության լեզուն	Տեսական գիտելիքի կառուցվածքը:	Ռեֆերատ			ՊԳ1
2.	Գիտությունը մշակույթի համակարգում	Արվեստ, առասպել, կրոն, գիտություն	Ռեֆերատ			ՊԳ1
3.	Գիտաչափական շտեմարաններ	RSCI, ERIH PIUS, WoS, SCOPUS	Ռեֆերատ			ՊԳ2, ԼԳ1

4.	Գիտության և տեխնոլոգիայի քարտեզագրում	Հիրշի ինդեքս, կանխատեսում և զարգացում	Ռեֆերատ			ՊԳ2, ԼԳ1
----	---------------------------------------	---------------------------------------	---------	--	--	----------

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Համակարգիչ, Էկրան, Պրոեկտոր:

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.3. Ստուգման չափանիշներ:

Գործնական աշխատանքների ընթացքում /4 ստուգում/ և ընթացիկ ստուգումների ժամանակ /2 ստուգում/ հաշվի են առնվում հետևյալ չափանիշները /յուրաքանչյուր չափանիշի համար տրվում է մինչև 1 միավոր/

1. Փաստերի կիրառման հմտություն
2. Աշխատանքի կառուցվածք
3. Օգտագործվող մեթոդներ
4. Ամբողջականություն
5. Մտքի ձևակերպում

14.4. Գնահատման չափանիշները.

- Տեսական գիտելիքների կիրառությունը գործնական աշխատանքի ընթացքում:
- Գործնական աշխատանքները՝ համաձայն ստուգման չափանիշի /14.3 կետ/:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ համաձայն ստուգման չափանիշի /14.3 կետ/:

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	011401.00.7 Մասնագիտական մանկավարժություն <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր`	011401.19.7 Հայոց լեզու և գրականություն <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան`	Մանկավարժության մագիստրոս <i>/բակլավր, մագիստրատուրա/</i>

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/մ-044 «ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱԶՄՓՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ (գրականագիտություն)»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը, խնդիրները	<p>Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգային պատկերացում գիտության և գիտաչափության հարցերի մասին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ներկայացնել գիտության ոլորտի հիմնական հասկացությունները: -Ծանոթացնել իտական աշխարհի արդի մարտահրավերներին: : -ուսումնասիրել գիտաչափության մեթոդները: -տարբերակել գիտաչափության տարբեր մոդելները: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է Հասկանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Գիտական աշխատանքի նշանակությունը: • Ուսումնասիրվող օբյեկտի և առարկայի պատմությունը: • Գիտաչափության նշանակությունը: <p>Իմանա՝</p>			

	<ul style="list-style-type: none"> • Գիտության ոլորտի հիմնական հասկացությունները, կարգերը: • Գիտաչափության հիմնական տեսակները և շտեմարանները: <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • տարբերակել գիտական աշխատանքը այլ բնույթի տեղեկատվական արտադրանքից, • կատարել գիտաչափական վերլուծություններ: <p>Տիրապետի՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • գիտական աշխատանքի ստեղծման մեթոդներին: • գիտաչափության մեթոդներին: : <p>Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի հետևյալ կոմպետենցիաները.</p> <p>ԳԿ1. Վերլուծելու և համադրելու ունակություն.</p> <p>ՀԳԿ1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:</p> <p>ԱԿ6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Գիտության լեզուն</p> <p>Թեմա 2. Գիտությունը մշակույթի համակարգում</p> <p>Թեմա 3. Գիտաչափական շտեմարաններ</p> <p>Թեմա 4. Գիտության և տեխնոլոգիայի քարտեզագրում</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Փաստերի կիրառման հմտություն 2. Աշխատանքի կառուցվածք 3. Օգտագործվող մեթոդներ 4. Ամբողջականություն 5. Մտքի ձևակերպում

Գրականություն

Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)

1. Даниленко В.П. Введение в науковедение : учебник / Даниленко В.П.. — Саратов : Ай Пи Эр Медиа, 2018.
2. М. А. Акоев, В. А. Маркусова, О. В. Москалева, В. В. Писляков. Руководство по наукометрии: индикаторы развития науки и технологии. Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2014. – 250 с.

Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)

1. Гонашвили А.С. Наукометрические базы данных и работа с ними: научно-методическое пособие / А.С. Гонашвили. – СПб.: Университет при МПА ЕврАзЭС, 2020.